

allmansrätten

ALLEMANDSRETTE

Din udendørs adgangskode til at nyde
Sveriges natur på en ansvarlig måde.

Indholdsfortegnelse

Bevæg dig frit omkring	4	Græssende dyr	13
Privat ejendom	5	Hunde	14
Beskyttet natur	6	Kørsel på cykel	15
Plukning af blomster, bær og svampe	7	Private veje	16
Når naturen kalder	8	Rensdyr	17
Affald	9	Skilte	18
Ved kysten	10	Hvornår gælder retten til offentlig adgang ikke?	19
Overnatning	11	Pas på dig selv	20
Lejrbål	12		

allemensrätten

ALLEMANDSRETTE

Denne kode er til dig. Den beskriver dine rettigheder i naturen og giver tips til, hvordan du udforsker den med respekt. Ved at følge den udendørs adgangskode kan du nyde naturen på en ansvarlig måde, samtidig med at du gør brug af din ret til offentlig adgang.

Vær særlig opmærksom på oplysningerne i disse felter.

Frihed til at bevæge dig rundt

Plukke bær, nyde vandresterne og campere ved en krystalklar sø. Takket være retten til offentlig adgang har du lov til at gøre alt det og meget mere.

Retten til offentlig adgang er et unikt privilegium, der giver alle frihed til at udforske Sveriges natur. Den bygger på idéen om fælles ansvar.

Vi udøver denne ret ved at vise respekt for dyreliv, natur, jordejere og andre, der nyder naturen.

Retten til offentlig adgang gælder næsten overalt. Der er dog nogle undtagelser. Læs mere om, hvornår den ikke er gældende på side 19.

Hvad med privat ejendom?

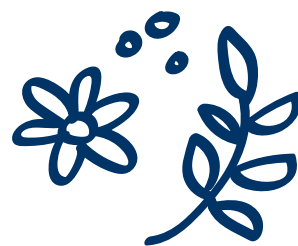
Retten til offentlig adgang omfatter privatejet jord. Den omfatter dog ikke områder med dyrkede afgrøder eller den private beskyttelseszone, dvs. det område, der ligger tættest på private boliger.

Det kan somme tider være svært at vide, hvor private ejendomszoner begynder og offentlig adgang slutter, men kig efter tydelige markeringer som hække, veje, grøfter

eller skovkanter, der kan angive zonen. I bakkede eller tæt bevoksede områder kan den private zone være tættere på huset, mens den kan være større i åbne, flade områder.

HUSK:

- Når du gør ophold for at spise eller campere, skal du holde større afstand til huse, end når du bare går forbi.

Vær opmærksom på beskyttet natur

I nationalparker, naturreservater eller andre beskyttede områder kan der være specifikke regler og bestemmelser, der skal følges. Visse aktiviteter som f.eks. camping, lejrbaal eller plukning af blomster kan være forbudt.

- Se efter skilte i området, eller tjek amtets eller kommunens hjemmesider for flere oplysninger.
- Mange beskyttede områder har besøgscentre, der kaldes *naturum*, hvor du kan få mere at vide om den lokale natur og andre retningslinjer.

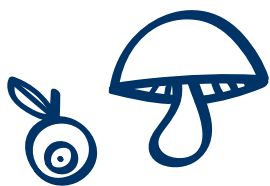
Hold øje med dette symbol. Det angiver, at du befinder dig i et beskyttet område.

Nyd naturens gaver

Du kan frit plukke blomster, bær og svampe, der vokser vildt, samt samle kviste og grene fra jorden. Men lad være med at overdrive – pluk med måde, så naturen kan trives.

HUSK:

- Nogle planter er beskyttet ved lov og må ikke plukkes. Lensstyrelsen oplyser om beskyttede planter.
- Fjern ikke kviste, grene, birkebark eller nogen anden bark fra levende træer – det skader dem.
- Vær opmærksom, når jagten går ind, især om efteråret. Hvis der foregår jagt, skal du vælge et andet område.

Følg naturens love

Du kan forrette din nødtørft udendørs, men følg disse regler: Hvis der ikke er toiletter eller latriner til rådighed, skal du bevæge dig væk fra stier, bygninger, landbrugsdyr og vandkilder som søer, floder eller vandløb. Til afføring skal du grave et hul og dække det med jord eller sten. Toiletpapir skal begraves, brændes (hvis

brandbestemmelserne tillader det) eller pakkes i din affaldspose.

HUSK:

- En lille spade gør det nemmere at grave et hul – et godt råd er at medbringe en havespade på vandringen i naturen.
- Tag altid vådservietter med dig, når du tager af sted – efterlad dem aldrig i naturen.

Efterlad intet affald

Vi vil alle sammen gerne have, at naturen forbliver ren og fri for affald, så saml altid dit affald sammen.

Glas, dåser, plastikposer og flaskehætter kan skade både mennesker og dyr.

Efterlad aldrig en affaldspose ved siden af en fuld skraldespand – tag den med dig uden at efterlade spor efter dit besøg.

HUSK:

- Tag altid cigaretskod med dig.
- Medbring en affaldspose for at gøre det nemmere at indsamle og bære affald.
- Saml alt det affald, du finder, for at hjælpe med at holde naturen smuk.
- Sørg for ikke at efterlade levninger i naturen.

Ved kysten

Det er vigtigt at nyde naturen på en ansvarlig måde, især når man besøger strande, flodbredder, kyster og søbredder. Disse områder er vigtige levesteder for dyrelivet, så husk disse tips:

- Kanoer og kajakker bevæger sig stille i lavt vand tæt på kysten, hvilket gør det nemmere at forstyrre dyrelivet. Vær opmærksom, og undgå at komme for tæt på fugle, der ligger på rede.
- Dyrebeskyttelsesområder begrænser adgangen for at beskytte sårbare arter som sæler og fugle. Hold øje med skilte med regler. Læs mere på side 18.
- Du kan fortøje eller forankre din båd en nat, men sørg for at holde en respektfuld afstand til huse og området omkring dem.

Bliv natten over

Slå et telt op, og overnat i naturen. Husk blot at vælge et passende sted – undgå marker med afgrøder eller landbrugsdyr, og hold dig på afstand af beboede områder. Folk, der bor i nærheden, bør ikke kunne se eller høre dig fra deres private ejendom og den omgivende zone. Jo længere væk, desto bedre.

HUSK:

- Når du forlader stedet, skal du tage alle personlige ejendele og affald med, så der ikke efterlades spor.
- Hvis I er flere personer med flere telte, skal I have tilladelse fra grundejeren.
- Bliv ikke for længe det samme sted – tommelfingerreglen siger en eller to nætter.
- Retten til offentlig adgang omfatter ikke motorkøretøjer.

Vær forsigtig med lejrbalet

Du kan tænde bål, hvis forholdene er sikre, men du har det fulde ansvar for, at det sker på en sikker måde. Det er bedre at bruge et campingkomfur eller et fast grillområde. Stil det på en flad, ikke-brændbar overflade, væk fra tørt græs og vegetation, og hold altid øje med det. Når du bygger et bål, er det vigtigt at vælge den rigtige placering, f.eks. på grus eller sand. Lav et lille bål, og hold det væk fra store sten eller klipper for at undgå revner og permanente skader.

HUSK:

- Saml nedfaldne kviste, kogler og grene til brændsel, og lad levende træer, bark og grene være uforstyrrede.
- Brug småstykker, der ligger på jorden, ikke væltede træer, da de understøtter økosystemet.
- Sørg for, at bålet er helt slukket, og efterlad intet.
- Ved meget tørre eller blæsende vejrforhold skal du medbringe mad, der ikke kræver tilberedning.
- For at undgå svinepest skal du tage dine madrester med dig.

Hvis du opdager en ukontrolleret brand, skal du straks ringe til 112! Appen *Brandrisk Ute* giver risikoopdateringer og sikkerhedstips i realtid.

Giv græssende dyr plads

Dyrkede områder omfatter arealer, der anvendes til landbrug eller havebrug. Undgå altid dyrkede områder for at beskytte jorden og vegetationen. Hold dig til nærliggende stier eller veje for at beskytte dyrkede afgrøder. Hvis stien går

gennem en græsningsareal, kan det være i orden at krydse det, men vær forsigtig – dyr som heste eller køer med kalve kan reagere aggressivt. Hold sikker afstand, undgå at medbringe hunde, og luk altid lågerne bag dig.

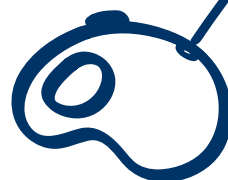

Pas på dine pelsklædte venner

Hunde er velkomne i naturen sammen med dig, men fra 1. marts til 20. august skal de holdes i snor for at beskytte dyrelivet. Resten af året anbefales det på det kraftigste, at du holder din hund i snor for at forhindre, at den forstyrrer eller skader dyrelivet.

HUSK:

- I områder med rensdyropdræt skal hunde altid holdes i snor.
- I nationalparker eller naturreservater kan der gælde særlige regler for hunde.

Fra 1. marts til 20. august skal hunde holdes i snor.

Når du cykler, skal det være på fast underlag

Du kan cykle i naturen og på private veje eller stier. Men når du cykler i terrænet, skal du undgå følsom jord som f.eks. lav- og mosdækket jord og sten. Beskyt jorden og stierne ved at holde dig væk fra våde, mudrede områder. Hold dig på de eksisterende stier, og undgå at skride ud. Gør opmærksom på din tilstedeværelse ved at passere

forsigtigt og på afstand, især i nærheden af ryttere og andre dyr.

HUSK:

- Elcykler/el-mountainbikes på stier eller i terræn kræver grundejerens tilladelse
- Tjek reglerne for cykler i nationalparker og naturreservater.

Hvad med private veje?

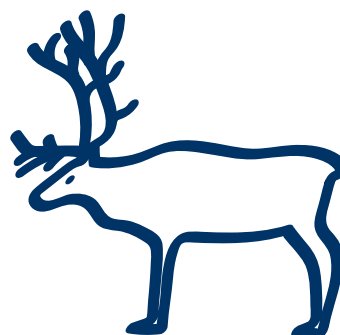
Du er velkommen til at gå, cykle eller ride på private veje. Ejerne kan dog vælge at begrænse adgangen for motorkøretøjer på sådanne veje. Motorkøretøjer omfatter alle motordrevne køretøjer såsom biler, motorcykler, knallerter, traktorer,

byggekøretøjer, snescootere, ATV'er og terrængående lastbiler.

HUSK:

- Lader, skure og andre udhuse i nærheden af vejen kan normalt passeres uden problemer.

Respekter rensdyyret

Ja, rensdyr findes ofte i de nordlige og bjergrige områder af Sverige. Selvom det er forbudt at forstyrre rensdyrene, er du velkommen til at observere dem på afstand, men giv dem plads, vær stille og gå ikke hen til dem. Hvis flokken flytter sig, betyder det, at du er for tæt på.

HUSK:

- Vær ekstra forsigtig i kælvsesæsonen fra april til juni.
- Hold altid din hund i snor i områder, hvor der kan være rensdyr.
- Rensdyr er mere tilbøjelige til at blive bange, hvis du nærmer dig hurtigt på ski eller cykel.

Skilte, du skal holde øje med

FORBUD MOD ÅBEN ILD

Der må ikke antændes ild i det fri, mens der er forbud mod åben ild eller under meget tørre eller blæsende vejrforhold.

JAGT

Hvis du ser dette skilt, er der jagt i gang. Vælg et andet sted til din udflugt.

FUGLEBESKYTTelsesOMRÅDE

En zone, hvor fuglene er beskyttet mod at blive forstyrret, især når de ligger på rede. Hold afstand.

Hvornår gælder retten til offentlig adgang ikke?

Retten til offentlig adgang i Sverige giver os mulighed for at bevæge os frit rundt i naturen, men i nogle tilfælde gælder der andre regler.

- Udforsker du Sverige med autocamper, tagtelt eller campingvogn? Kørsel og parkering i terrænet er ulovligt og er ikke omfattet af retten til offentlig adgang. Motorkøretøjer er f.eks. ikke tilladt i naturområder som strande, skove og enge.
- Jagt og fiskeri er heller ikke tilladt.

- Naturreservater og nationalparker kan have deres egne regler.

HUSK:

- Tjek altid de lokale regler for, hvor du må køre og parkere om natten.
- Mange søer og floder kræver fisketegn.
- Kommunale bestemmelser kan begrænse retten til offentlig adgang og kan f.eks. forbyde camping eller bål i visse områder.

Nyd naturen

– men pas på dig selv

FORBEREDELSE

Tjek vejrudsigten, før du tager af sted, og planlæg din tur efter vejrforholdene. Tag en varm sweater og en regnjakke med til uventede vejrskift. Et basalt førstehjælpskit, en fløjte og tøj i livlige farver kan hjælpe, hvis du bliver væk eller kommer til skade.

NAVIGATION

En mobiltelefon kan fungere som kort, kompas og en måde at tilkalde hjælp på. Men medbring også et fysisk kort og et kompas som reserve. Det sikrer, at du kan navigere, selvom din telefon ikke har dækning eller løber tør for strøm. Sørg også for at fortælle

nogen om dine planer, og hvornår du forventer at være tilbage igen.

MAD OG VAND

Uanset om du er ude i flere dage eller blot et par timer, er det altid godt at medbringe ekstra mad og vand, hvis din tur varer længere tid end forventet.

Planlægger du en tur i bjergene? Sveriges bjerglandskaber er smukke, men kan også være uforudsigelige og udfordrende. Prioriter sikkerhed frem for alt andet. For mere information, besøg fjallsakerhetsradet.se.

Retten til offentlig adgang er et unikt privilegium, der giver alle frihed til at udforske Sveriges natur. Den bygger på ideen om fælles ansvar – vi udøver denne ret ved at respektere dyreliv, natur, jordejere og andre, der nyder naturen.

Retten til offentlig
adgang på engelsk og
andre sprog

